

Våtmarkers multifunktionalitet

Kurs för våtmarksrådgivare 8 september 2021

Tomas Johansson
Jordbruksverket

Vilka funktioner har en våtmark?

- Bidrar till biologisk mångfald
- Växtnäringsfälla
- Flödesutjämning
- Bevattningsdamm
- Minskade koldioxidutsläpp
- Rekreation

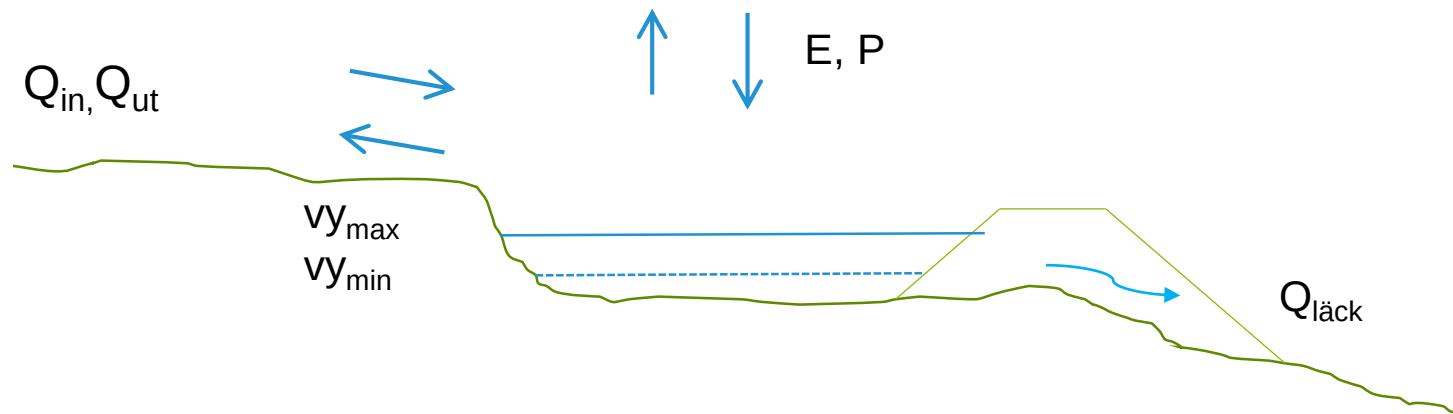
Våtmarker och småvatten

våtmark, *sankmark*, under en stor del av året vattenmättad mark, oftast med grundvattenytan nära markytan eller över denna; även mycket grunda sjöar med vegetation räknas som våtmarker.

(nationalencyklopedin)

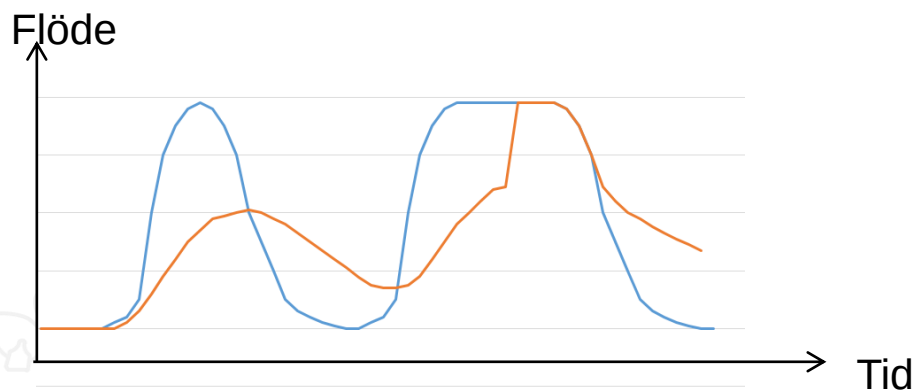
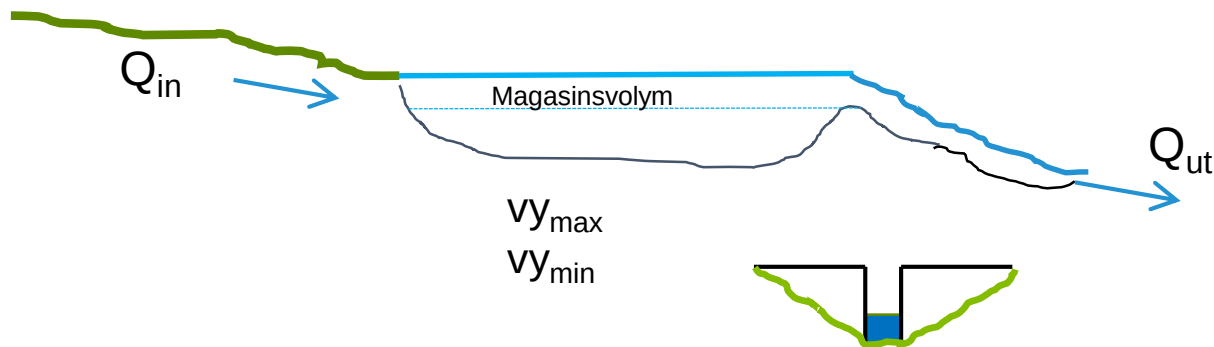
Bevattningsdamm

- Tillgång till vatten på vintern
- Tät botten
- Stor volym, liten yta

Flödesutjämning

- Tillgänglig magasinsvolym
- Max utflöde
- Volymen på flödet
- Fyllnadsgrad när flödet börjar

— Q_{in}
— Q_{ut}

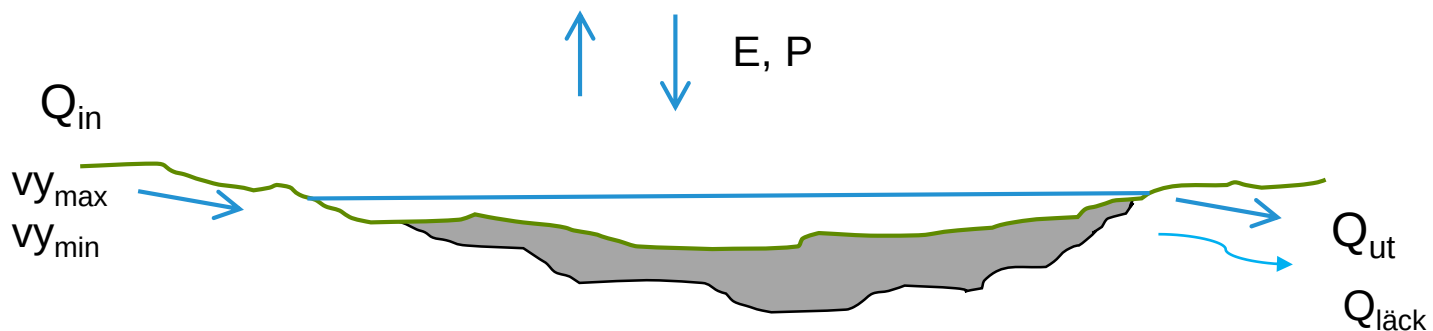
Vattenrening

Kväve
Fosfor
Susp

Mekanisk
Biologisk
Kemisk
Växtupptag

- Halter i inkommande vatten
- Ytbelastning $[\frac{m^3/s}{m^2}]$
- Uppehållstid $[\frac{m^3}{m^3/s}]$
- Syrehalt
- Temperatur
- pH
- Växtlighet
- Utrymme för sediment
- ....

Minska utsläpp av växthusgaser

- Vattennivån ständigt över markytan

Ökad biologisk mångfald

Skapa biotoper som det är brist på

- Anpassning till olika arters behov
- Anpassning till omgivningens förutsättningar
- Variation i utformningen
- Naturlig hydrologi

Rekreation

Friluftsliv, jakt, fiske

- Tillgänglighet
- Estetik
- Biologisk mångfald
- Säkerhet

Flera funktioner i samma våtmark?

- Högflödesutjämning – bevattningsdamm
- Bevattningsdamm – biologisk mångfald
- Återvätning – biologisk mångfald – växtnäringsfälla

Slutsatser

- En våtmark fyller oftast flera funktioner
- Flera funktioner i samma våtmark innebär ofta kompromisser
- Bra kompromisser – när vi vinner mer än vi förlorar
- Den bästa kompromissen kan vara att anlägga två separata våtmarker

TACK!

tomas.johansson@jordbruksverket.se

